Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda O?z Gu?ven O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda O?z Gu?ven O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31540

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Öz Güven Ölçe?i (TAKKÖÖ), bireylerin Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon (TAKKK) i?lemini ba?ar?l? bir ?ekilde gerçekle?tirme yeteneklerine dair alg?lad?klar? özgüven düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Çulha ve Acaro?lu (2020) taraf?ndan yap?lm?? olup, bu adaptasyon çal??mas? ile ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygun geçerlik ve güvenirlik kan?tlar? sunulmu?tur. Bu araç, özellikle ürolojik sorunlar nedeniyle TAKKK uygulamas? gereken hastalar?n psikososyal destek ve e?itim ihtiyaçlar?n? belirlemede kritik öneme sahiptir.

Ölçek, toplamda 16 maddeden olu?makta ve 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktad?r. Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in yap?sal tutarl?l???n? ve klinik ortamlarda kullan?labilirli?ini destekler niteliktedir.

Anahtar Kelimeler

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon, TAKKK, Özgüven Ölçe?i, Hem?irelik, Üroloji, Özgüven, Adaptasyon, Psikometri.

Yazarlar

Yeliz Çulha, Rukiye Acaro?lu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin kendi kendilerine uygulad?klar? Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon (TAKKK) prosedürünü ba?ar?yla yerine getirme konusundaki inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? nicel olarak de?erlendirmektir. Bu özgüven seviyesinin ölçülmesi, sa?l?k profesyonellerine, hastalar?n e?itim gereksinimlerini belirlemede ve uygulama s?ras?nda kar??la?t?klar? psikolojik engelleri anlamada yard?mc? olur.

TAKKK, kronik üriner retansiyon veya nörojenik mesane gibi durumlarda ya?am kalitesini art?ran önemli bir öz bak?m becerisidir. Bu nedenle, hastalar?n bu karma??k i?lemi ba??ms?z ve hijyenik bir ?ekilde gerçekle?tirebilme konusundaki inançlar?, tedavi ba?ar?s? ve komplikasyonlar?n önlenmesi aç?s?ndan hayati önem ta??maktad?r.

Yap?sal Özellik

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Öz Güven Ölçe?i, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'nda merkezi bir rol oynayan öz yeterlilik (self-efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. Bu ba?lamda, ölçek, bireyin belirli bir davran??? (TAKKK uygulama) belirli ko?ullar alt?nda ba?ar?l?

ARABPSYCHOLOGY.COM

bir ?ekilde gerçekle?tirme yetene?ine olan ki?isel yarg?s?n? de?erlendirir.

Ölçek, kateterizasyon i?leminin çe?itli ad?mlar?nda (haz?rl?k, hijyen, uygulama, sorun giderme) bireyin kendini ne kadar yetkin hissetti?ine odaklan?r. Yüksek puanlar, TAKKK uygulamas?nda yüksek düzeyde özgüvene i?aret ederken, dü?ük puanlar e?itim veya psikososyal destek ihtiyac?n?n varl???n? gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal??malar? hem kapsam geçerli?ini hem de yap? geçerli?ini içermektedir. Kapsam geçerli?i indeksi (KG?), uzman görü?leri do?rultusunda 0,85 olarak belirlenmi?tir, bu da ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil etti?ini göstermektedir.

Yap? geçerli?i analizlerinde, faktör analizine uygunluk de?erlendirilmi?tir. Kaiser Meyer Olkin (KMO) de?eri 0,844 bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu belirtmektedir. Ayr?ca, verilerin çok de?i?kenli normal da??l?mdan anlaml? düzeyde farkl? oldu?unu gösteren Barlett's Küresellik Testi sonucu Ki Kare de?eri 1932,52 (p<0,001) olarak saptanm??t?r. Bu sonuçlar, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve zamana kar?? tutarl?l?k yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in toplam iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa katsay?s? 0,89 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Madde toplam puan korelasyonlar? 0,66 ile 0,95 aras?nda de?i?mektedir; bu da her bir maddenin ölçe?in genel puan?na anlaml? katk? sa?lad???n? ve ay?rt edicili?inin yüksek oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? gösteren test-tekrar test güvenirlik katsay?s? 0,75 olarak belirlenmi?tir. Bu katsay?, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verdi?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen Faktör Analizi, ölçe?in temel yap?s?n?n sa?laml???n? ortaya koymu?tur. Analiz öncesinde yap?lan KMO de?eri (0,844) ve Bartlett's Testi sonuçlar? (p<0,001), verilerin faktörle?tirme için uygun oldu?unu bilimsel olarak kan?tlam??t?r. Ölçek, 16 maddelik yap?s?yla, TAKKK uygulamas? s?ras?nda bireylerin kar??la?t??? çe?itli görev alanlar?ndaki özgüveni tek bir ana faktör alt?nda ba?ar?l? bir ?ekilde ölçme potansiyeline sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac? Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 16 maddelik, tek boyutlu öz bildirim ölçe?i.

Dil Durumu: Türkçe

Popülasyon Grubu: Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyon uygulayan veya uygulayacak olan hastalar.

Ya? Grubu: Eri?kin popülasyon (Çal??ma detaylar? referansa tabidir).

Popülasyon Detaylar?: TAKKK uygulayan bireyler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullan?lmaktad?r:

Emin De?ilim ("1")
Az Eminim ("2")
Eminim ("3")
Çok Eminim ("4")
Tamam?yla Eminim ("5")

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu Yazar: Yeliz Çulha

?leti?im: yeliz.culha@istanbul.edu.tr

Testin Yay?n Y?l?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zin ve Ücret Durumu: Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özellikleri a?a??daki akademik kaynakta detayl? olarak sunulmu?tur:

Çulha, Y., & Acaro?lu, R. (2020). Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Özgüven Ölçe?i Türkçe formunun geçerlik ve güvenirli?i. *Çukurova Medical Journal, 45*(4), 1690-1697. doi:

ARABPSYCHOLOGY.COM

10.17826/cumj.780942

Makalenin DergiPark üzerindeki ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir:

temiz-aralikli-kendi-kendine-kateterizasyonda-oz-guven-olcegi-toad.pdf

Temiz Aral?kl? Kendi Kendine Kateterizasyonda Öz Güven Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek toplamda 16 maddeden olu?maktad?r.

Ölçek, 16 maddelik bir yap?da olup, her bir madde TAKKK prosedürünün farkl? a?amalar?na yönelik özgüven düzeyini 5'li Likert tipi bir yan?t format?nda sorgulamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM